1964
ଏପ୍ରିଲ 8

ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ

ବନାମ

ଅବଦୁଲ ବଖ୍ଶ୍ ଏବଂ ଭ୍ରାତାମାନେ

[କେ. ସୁବା ରାଓ, ଜେ. ସି. ଶାହା ଏବଂ ଏସ୍. ଏମ୍. ସିକ୍ରି, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିମାନେ]

ବିକ୍ରୟ ଟିକସ- ଶୋଧିତ ଛାଲ କିଣା ମୂଲ୍ୟର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ସହିତ ମୋଟ କାରବାର -ସେହି ମୂଲ୍ୟ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ- ବ୍ୟବସାୟୀ- ହାଇଦ୍ରାବାଦ ସାଧାରଣ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନିୟମ, 1950 ର ଅର୍ଥ, ଧାରା 2 (c), 2 (m)- ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ନିୟମମାନ, ନିୟମ 5-(1), 5 (2) ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ପଞ୍ଜୀକୃତ ବ୍ୟବସାୟୀ, ଯେଉଁମାନେ ଚମଡ଼ା ଶୋଧନ କାରବାର ଏବଂ ଶୋଧିତ ଚମଡ଼ା ବିକ୍ରି କାରବାର କରିଥାନ୍ତି । ହାଇଦ୍ରାବାଦ ସାଧାରଣ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନିୟମ, 1950 ଅନୁଯାୟୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ମୋଟ କାରବାରର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ଶୋଧନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ବ୍ୟବହୃତ ଶୋଧିତ ଛାଲ କିଣିବା ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ମୂଲ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା । ଉତ୍ତରଦାତା ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ ଶୋଧିତ ଛାଲ କ୍ରୟ ପାଇଁ ଦିଆଯାଇଥିବା ମୂଲ୍ୟକୁ ଟିକସଯୋଗ୍ୟ କାରବାରରୁ ବାଦ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ କାରଣ ଶୋଧିତ ଛାଲକୁ ଉତ୍ତରଦାତା ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ କିଣିଥିଲେ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ନୁହେଁ ଏବଂ ତେଣୁ ଉତ୍ତରଦାତା ଶୋଧିତ ଛାଲର "ବ୍ୟବସାୟୀ" ନଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ଟିକସ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ହାଇଦ୍ରାବାଦ ସାଧାରଣ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନିୟମ 22 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଆବେଦନରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଯୁକ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥିଲା । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ସହିତ ଏହି ଆବେଦନ ଆଗତ ହୋଇଛି,

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହୋଇଛି: ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ ଯେ ଜଣେ କ୍ରେତା ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ନିୟମ 5 (2) ଅନୁଯାୟୀ କେବଳ ସେତେବେଳେ ଟିକସ ଦେବାକୁ ଦାୟୀ ଯେତେବେଳେ ସେ ଉପ-ନିୟମ (2) ରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ଏକ ଦ୍ରବ୍ୟର କ୍ରୟ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାଉଛନ୍ତି ଏବଂ ସେତେବେଳେ ନୁହେଁ, ଯେତେବେଳେ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିକ୍ରି ହେବାକୁ ଥିବା ଏକ ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ନିଜର ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ କିଣୁଛନ୍ତି ।

(ii) କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ଏକ ବ୍ୟବସାୟ ଭାବେ ବିବେଚନା କରିବା ପାଇଁ, ଆମୋଦ ପ୍ରମୋଦ କିମ୍ବା ଖୁସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନୁହେଁ, ବରଂ ଲାଭ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରକୃତରେ ଜାରି ରହିଥିବା କିମ୍ବା ଜାରି ରଖିବା ପାଇଁ ବିଚାର କରାଯାଉଥିବା କାରବାରର ଏକ ଧାରା ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ । କିନ୍ତୁ ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀ ହେବା ପାଇଁ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ସମାନ ଦ୍ରବ୍ୟ କ୍ରୟ, ବିକ୍ରୟ ଏବଂ ଯୋଗାଣ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅନୁସରଣ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ଏହି ଅଧିନିୟମ କେବଳ ଏହା ଆବଶ୍ୟକ କରେ ଯେ ନିୟମ 5 (2) ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଦ୍ରବ୍ୟର କ୍ରୟ, ବ୍ୟବସାୟ ସମୟରେ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ; ଅର୍ଥାତ୍ ଏହା କ୍ରୟ ଏବଂ ନିଷ୍ପତ୍ତିର ସମନ୍ୱିତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରୁ ଲାଭ ଉଠାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ କିମ୍ବା ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଦ୍ରବ୍ୟଟି ନିଜେ ଅନ୍ୟ ବିକ୍ରି ଯୋଗ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ହୋଇପାରେ କିମ୍ବା ଏହା ଏକ ଉପାଦାନ ଭାବରେ କିମ୍ବା ଏକ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ସହାୟତା ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇପାରେ ଯାହା ଏହିପରି ବିକ୍ରି ଯୋଗ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟର ଉତ୍ପାଦନକୁ ନେଇଥାଏ ।

(iii) ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ କାରବାର ସହିତ ଅସମ୍ପର୍କିତ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଶୋଧିତ ଛାଲ କିଣାଯାଇ ନଥିଲା । ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଶୋଧିତ ଛାଲର ବ୍ୟବହାରକୁ, ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ଶୋଧିତ ଛାଲର ବ୍ୟବସାୟୀ ଭାବେ ସଂଜ୍ଞାରୁ ବାଦ ଦେଇନଥିଲା ।

ସଦକ୍ ଥାମ୍ବି ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ ବନାମ ମାଡ୍ରାସ୍ ରାଜ୍ୟ, 14 ଏସ୍. ଟି. ସି. 753, ମାମଲାକୁ ଅନୁମୋଦନ ଦିଆଯାଇଛି ।

1964

ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଅବଦୁଲ ବକ୍ସ ଏବଂ ଭ୍ରାତାମାନେ

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଶାହା

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର: ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 473/1963 । ମାର୍ଚ୍ଚ 22, 1960 ରେ ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୁନରୀକ୍ଷଣ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 88/1960 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଆବେଦନ ଆସିଛି ।

ଏ. ରଙ୍ଗନାଧମ ଚେଟ୍ଟୀ, ବି. ଆର. ଜି. କେ. ଆଚାର ଏବଂ ଆର. ଏନ. ସଚଥେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ।

ଉତ୍ତରଦାତା ହାଜର ହୋଇନଥିଲେ ।

ଏପ୍ରିଲ 8,1964 । ଅଦାଲତର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଶାହାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା । ହାଇଦ୍ରାବାଦ ସାଧାରଣ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନିୟମ, 1950 ଅନୁଯାୟୀ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶରେ ବ୍ୟବସାୟୀ ଭାବେ ପଞ୍ଜୀକୃତ ହୋଇଥିବା ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ହାଇଦ୍ରାବାଦ ସହରରେ ଚମଡ଼ା ଶୋଧନ କାରବାର ଶୋଧିତ ଚମଡ଼ା ବିକ୍ରି କରିବାର ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାଇଥାନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ବ୍ୟବସାୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଅଶୋଧିତ ଚମଡା ଏବଂ ଶୋଧିତ ଛାଲ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଚମଡା କାରଖାନାରେ ଆବଶ୍ୟକ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ମଧ୍ୟ କିଣନ୍ତି । ଆକଳନ ବର୍ଷ 1954-55 ପାଇଁ ବିକ୍ରୟ-ଟିକସ ଅଧିକାରୀ, ସର୍କଲ IV, ହାଇଦ୍ରାବାଦ, ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ଶୋଧନ, ଚମଡା, ଉଲ ଏବଂ ଶୋଧିତ ଛାଲ ବାବଦରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ମୋଟ କାରବାର 5,70,417-12-4 (O. S.)/ଟଙ୍କା ଥିଲା । ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ 61,431-14-9 (O.S.)/ଟଙ୍କା ଉପରେ ସେମାନଙ୍କ ଟିକସ ଦେବାର ଦାୟିତ୍ୱ କୁ ବିରୋଧ କରି କହିଥିଲେ ଯେ ମୋଟ କାରବାରରେ ସେମାନଙ୍କ ଚମଡା କାରଖାନାରେ ଆବଶ୍ୟକ ଶୋଧିତ ଛାଲ କିଣିବା ପାଇଁ ଦିଆଯାଇଥିବା ମୂଲ୍ୟର ପରିମାଣକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ସେମାନେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଶୋଧିତ ଛାଲକୁ ଚମଡା କାରଖାନାରେ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ କିଣାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ନୁହେଁ, ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନେ ଶୋଧିତ ଛାଲର ବ୍ୟବସାୟୀ ନୁହଁନ୍ତି, ତେଣୁ ହାଇଦ୍ରାବାଦ ସାଧାରଣ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଶୋଧିତ ଛାଲ କିଣିବା ପାଇଁ ଦିଆଯାଇଥିବା ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ ଲାଗୁ ହୋଇଥିବା ଶୁଳ୍କ ଦେୟଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ବିକ୍ରୟ-ଟିକସ ଅଧିକାରୀ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଯୁକ୍ତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ, ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଦେଶକୁ, ଉପଆୟୁକ୍ତ, ସି. ଟି., ହାଇଦ୍ରାବାଦ ଡିଭିଜନ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅପିଲିୟ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ, ହାଇଦ୍ରାବାଦଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନରେ ନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ 1957ର ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ସାଧାରଣ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନିୟମ 7 ଅଧୀନରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନିୟମ 40 ସହିତ ପାଠ କରାଯାଉଥିବା ଧାରା 22 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆବେଦନରେ ଟିକସ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଚମଡା କାରଖାନାରେ ବ୍ୟବହୃତ ଶୋଧିତ ଛାଲ ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଦେଶ କରାଯାଇଥିବା ଟିକସଯୋଗ୍ୟ କାରବାରର ଗଣନାରୁ ବାଦ ଦେଇଥିଲେ । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ସହିତ, ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ଏହି ଅଦାଲତରେ ଆବେଦନ କରିଛି ।

ହାଇଦ୍ରାବାଦ ସାଧାରଣ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନିୟମ ଧାରା 2 (e,) "ବ୍ୟବସାୟୀ" କୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଛି, ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି, ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, କମ୍ପାନୀ, ବ୍ଯବସାୟିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ, ହିନ୍ଦୁ ଅବିଭାଜିତ ପରିବାର କିମ୍ବା କୌଣସି ସଂଘ କିମ୍ବା ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କ ସଙ୍ଗଠନ ଯାହା ହାଇଦ୍ରାବାଦ ରାଜ୍ୟରେ ସାମଗ୍ରୀ କ୍ରୟ, ବିକ୍ରୟ କିମ୍ବା ଯୋଗାଣ ବ୍ୟବସାୟରେ ନିୟୋଜିତ ଅଛନ୍ତି, ତାହା ଆଂଶିକ ଲାଭ, ପାରିଶ୍ରମିକ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ହେଉ, ଏବଂ ଏଥିରେ ଏପରି ବ୍ୟବସାୟ କରୁଥିବା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏବଂ କୌଣସି ସମାଜ, କ୍ଲବ କିମ୍ବା ସଙ୍ଗଠନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଯାହା ଏହାର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସାମଗ୍ରୀ କ୍ରୟ କିମ୍ବା ବିକ୍ରୟ କିମ୍ବା ଯୋଗାଣ କରିଥାଏ । ଧାରା 2 (m) "ମୋଟ କାରବାର" କୁ ଏକ ସାମଗ୍ରିକ ପରିମାଣ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରେ ଯାହା ପାଇଁ ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦ୍ରବ୍ୟ କ୍ରୟ କିମ୍ବା ବିକ୍ରୟ କରାଯାଏ, ନଗଦ କିମ୍ବା ବିଳମ୍ବିତ ଦେୟ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ ।

1964
ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ
ବନାମ
ଅବଦୁଲ ବକ୍ସ ଏବଂ
ଭ୍ରାତାମାନେ
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଶାହା

ଧାରା 4 ଅନୁଯାୟୀ, ଆଇ. ଜି. ମୁଦ୍ରାରେ ଥିବା ଟଙ୍କା ଉପରେ ତିନି ପଇସା ହାରରେ ଟିକସ ଲାଗୁ କରାଯାଇଥାଏ, ଯାହା ସେହି ବର୍ଷର କାରବାର ଉପରେ ଲାଗୁ ହୋଇଥାଏ, ଯାହା ଛାଡ଼ ପାଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀରେ ହୋଇଥିବା କାରବାର ଉପରେ ଲାଗୁ ହୋଇଥାଏ । ନିୟମ 5 (1) ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଉପନିୟମ (2) ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ବ୍ୟତୀତ ନିୟମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ମୋଟ କାରବାର ସେହି ପରିମାଣର ହେବ ଯେଉଁ ପରିମାଣର ସାମଗ୍ରୀ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିକ୍ରି କରାଯାଏ । ନିୟମ 5 (2) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦ୍ରବ୍ୟରେ, ନିୟମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ କାରବାର ସେହି ପରିମାଣ ହେବ, ଯେଉଁ ପରିମାଣରେ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସାମଗ୍ରୀ କ୍ରୟ କରାଯାଇଥାଏ । ସେହି ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ହେଲା:

(a) ଚିନାବାଦାମ (ଚୋପା ସହିତ କିମ୍ବା ଚୋପା ବିହୀନ);

(b) ବିଡ଼ି ପତ୍ର;

(b) ତରୱାର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶୋଧିତ ଛାଲ;

(d) ତିଲ୍, କରଡ ଏବଂ ଗବ ମଞ୍ଜି;

(e) କଟନ ସମେତ କପା;

(f) ଅତସୀ, ହଳଦୀ, ଧନିଆ ଏବଂ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର ଡାଲି ଏବଂ ଧାନ ସମେତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ମାନ (ଚୋପା ସହିତ କିମ୍ବା ଚୋପା ବିହୀନ) ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଅନ୍ୟଥା ଛାଡ଼ କରାଯାଇ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ କପା ମଞ୍ଜି, ଆଖୁ, ଚା ଏବଂ କଫି ମଞ୍ଜି ବ୍ୟତୀତ;

(g) ଅଶୋଧିତ ଚମଡା ଏବଂ ଚମଡା;

(h) ରେଶମ, ହାଡ଼ ଏବଂ ଶିଙ୍ଗ ।

ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କିଣାଯାଇଥିବା ଶୋଧିତ ଛାଲ ଉପରେ ଟିକସ ଲଗାଇବାରେ ଟିକସ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦାବି କରିବା ଏହି ଆଧାରରେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଜଣେ କ୍ରେତା ନିୟମ 5 (2) ଅନୁଯାୟୀ କେବଳ ସେତେବେଳେ ଟିକସ ଦେବାକୁ ଦାୟୀ ଯେତେବେଳେ ସେ ଉପନିୟମ (2) ରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ଏକ ଦ୍ରବ୍ୟ କ୍ରୟ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ ବ୍ୟବସାୟ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ସେତେବେଳେ ନୁହେଁ, ଯେତେବେଳେ ସାମଗ୍ରୀ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ବିକ୍ରି ହେବାକୁ ସାମଗ୍ରୀକୁ ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ମତରେ, ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀ ତାଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟରେ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ନିୟମ 5 (2) ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟ କ୍ରୟ କରନ୍ତି କିନ୍ତୁ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ନୁହେଁ, ତେବେ ସେ ସେହି ଦ୍ରବ୍ୟ କ୍ରୟ, ବିକ୍ରୟ କିମ୍ବା ଯୋଗାଣ ବ୍ୟବସାୟରେ ନିୟୋଜିତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଦ୍ରବ୍ୟ କିଣିବା ପାଇଁ ଦିଆଯାଇଥିବା ମୂଲ୍ୟ ଟିକସ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ।

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟଳୟଙ୍କ ଏହି ବିଚାର ସହ ଆମେ ସହମତ ହୋଇପାରୁ ନାହୁଁ । ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀ ହେବା ପାଇଁ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଦ୍ରବ୍ୟ କ୍ରୟ କିମ୍ବା ବିକ୍ରୟ କିମ୍ବା ଯୋଗାଣ ବ୍ୟବସାୟରେ ନିୟୋଜିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । "ବ୍ୟବସାୟ" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିଟି ଯଦିଓ ବ୍ୟାପକ ଭାବେ ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାଳ ପାଇଁ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଶବ୍ଦ ଭାବେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥାଏ, ତଥାପି ଟିକସ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଏହା ଏକ ବୃତ୍ତି କିମ୍ବା ବ୍ୟବସାୟର ଅର୍ଥରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥାଏ, ଯାହା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ସମୟ,ମନଯୋଗ ଏବଂ ଶ୍ରମକୁ ଧାରଣ କରିଥାଏ, ସାଧାରଣତଃ ଲାଭ ଅର୍ଜନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ । ଏକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ବ୍ୟବସାୟ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରିବା ପାଇଁ କାରବାରର ଏକ ଧାରା ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ, ପ୍ରକୃତରେ ଜାରି ରହିବା କିମ୍ବା ଲାଭ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଜାରି ରଖିବା ପାଇଁ ବିଚାର କରାଯିବା ଉଚିତ, ଏବଂ ଆମୋଦ ପ୍ରମୋଦ କିମ୍ବା ଆନନ୍ଦ ପାଇଁ ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀ ହେବା ପାଇଁ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ସମାନ ଦ୍ରବ୍ୟ ବିକ୍ରୟ ଏବଂ ଯୋଗାଣ କ୍ରୟ କରିବାର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅନୁସରଣ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । କେବଳ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ କ୍ରୟ କରିବା ଅର୍ଥାତ୍ ଲାଭର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବିନା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଅଧିନିୟମର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟବସାୟୀ ହେବେ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ତାଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟ ସମୟରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କିଣାଯାଇଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟକୁ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି, କିମ୍ବା ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନରେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ବ୍ୟବସାୟୀ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ । ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କିଣାଯାଇଥିବା ଜିନିଷର ବିକ୍ରୟକୁ ଜଣେ

1964

ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଅବଦୁଲ ବକ୍ସ ଏବଂ ଭ୍ରାତାମାନେ

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଶାହା

ବ୍ୟବସାୟୀ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥାପିକା କୌଣସି ସର୍ତ୍ତ ପ୍ରଦାନ କରିନାହିଁ: ଏହି ସଂଜ୍ଞାରେ କେବଳ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ନିୟମ 5 (2) ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଦ୍ରବ୍ୟର କ୍ରୟ ବ୍ୟବସାୟ ସମୟରେ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ, ଅର୍ଥାତ୍ କ୍ରୟ ଏବଂ ନିକାଶର ସମନ୍ୱିତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରୁ ଲାଭ ଅର୍ଜନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବିକ୍ରୟ କିମ୍ବା ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ଦ୍ରବ୍ୟଟି ଅନ୍ୟ ଏକ ବିକ୍ରି ଯୋଗ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ହୋଇପାରେ, କିମ୍ବା ଏହା ଏକ ଉପାଦାନ ଭାବରେ କିମ୍ବା ଏପରି ବିକ୍ରି ଯୋଗ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟର ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଏକ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ସହାୟତା ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇପାରେ ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଶୋଧିତ ଛାଲକୁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ବ୍ୟବସାୟ ସହିତ ଜଡିତ ନଥିବା କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କିଣାଯାଇଥିଲା, ଯଥା, ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ଶୋଧିତ ଏବଂ ଅଶୋଧିତ ଚମଡା ବିକ୍ରି ପାଇଁ । ତେଣୁ କିଣାଯାଇଥିବା ଦ୍ରବ୍ୟର ବିକ୍ରୟ ନୁହେଁ ବରଂ ବ୍ୟବସାୟରେ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ, ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ଶୋଧିତ ଛାଲ ବ୍ୟବସାୟୀ ସଂଜ୍ଞାରୁ ବାଦ ଦିଏ ନାହିଁ । ଏହା ହେଉଛି ସେହି ମତ ଯାହା ଆମ ରାୟରେ ମାଡ୍ରାସ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା *ଏଲ୍. ଏମ୍. ଏସ୍. ସଦକ ଥାମ୍ବି ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ ବନାମ ମାଡ୍ରାସ ରାଜ୍ୟ* ମାମଲାରେ, ମାଡ୍ରାସ ରାଜ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ସମାନ ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟାରେ ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ।

ତେଣୁ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶକୁ ବାତିଲ କରାଗଲା ଏବଂ ବିକ୍ରୟ-ଟିକସ ଅପିଲିୟ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶକୁ ପୁନଃସ୍ଥାପିତ କରାଗଲା । ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦକୁ କୌଣସି ଆଦେଶ ନାହିଁ ।

ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ଶ୍ରୀ ଜଟାଧାରୀ ସେଠୀ

ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ), ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ